

Omelija tal-Festa ta' San Lawrenz

Il-Hadd 8 ta' Awwissu 2021

Knisja parrokkjali ta' San Lawrenz, San Lawrenz

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Għawdex

INHALLU 'L SAN LAWRENZ JURINA LIL ĠESÙ

Għażiż San Lawrenz, dalgħodu nixtiequ nagħmlulek talba speċjali għalina li qegħdin hawnhekk u għal dawk li qegħdin isegwuna b'xi mod. It-talba tagħna dalgħodu nixtequha li tkun: Urina lil Ġesù! Għax inti rajtu lil Ġesù, inti smajtu lil Ġesù, int fhimtu lil Ġesù, int habbejtu lil Ġesù; int sirt bħalu, int mitt bl-istess tbatija, bl-istess mewt, bl-istess martirju tiegħu. Aghțina li aħna wkoll naraw dak li rajt int.

Kieku jkollna mmorru ftit qabel l-Evangeliu li smajna (Ġw 12:24-26), konna niltaqqgħu ma' xi Griegi li jtilgħu Ġerusalemm fil-festa tal-Għid. Kienu simpatizzanti Griegi, u għalkemm ma kinux mill-ġens tal-Lhud, imma kienu nies li jhobbu r-religjon Lhudija. Kienu nies li b'xi mod kellhom għarfien ta' Alla u tat-Tempju, tant li jmorru biex jidhlu fit-Tempju ta' Ġerusalemm imma jsibu ħajt ta' bejn wiehed u ieħor xi metru u nofs illi ma setgħux jaqbzu lil hinn minnu, għaliex sempliċement kienu Griegi u ma kinux Lhud. Immaġinaw it-Tempju ta' Ġerusalemm qisu l-Knisja tagħkom, maqsum fi tlieta: iz-zuntier, fuq in-naħa ta' barra; il-knisja; imbagħad l-altar, fuq in-naħa ta' ġewwa. Il-poplu Lhudi seta' jidhol fil-parti tan-nofs, jiġifieri fil-knisja. Is-sacerdoti setgħu jidhlu fil-parti ta' ġewwa nett, dik tas-Santwarju tat-Tempju, f'dan il-każ fuq l-altar. Imma dawk li ma kinux Lhud kellhom jibqgħu biss fuq in-naħa ta' barra, 'il barra minn dan il-ħajt, 'il barra minn dan iċ-ċint. Huma li xtaqu jagħrfu u jaraw min hu Alla, li xtaqu jaduraw lil Alla, ma kellhomx ix-xorti u ċ-ċans, minħabba dan il-ħajt tal-ġentili, il-ħajt tal-pagani, li kien jifred lil dawk li ma kinux Lhud minn dawk li kienu u li setgħu jidhlu fil-parti tan-nofs tat-Tempju.

Allura meta jsibu dan il-ħajt, dawn il-Griegi, jgħidilna l-Evangeliu ta' San Ġwann, imorru jistaqsu biex jiltaqqgħu almenu ma' Ġesù. Ma setgħux jidhlu fit-Tempju, ma setgħux jiltaqqgħu mas-sacerdoti tas-Santwarju tat-Tempju; almenu jiltaqqgħu mal-persuna ta' Ġesù. Hawnhekk San Ġwann irid jgħaddilna tagħlima fina imma importanti. It-Tempju l-ġdid mhux dak tal-ġebel; it-Tempju l-ġdid fejn jgħammar Alla mhux is-Santwarju, il-qalba tat-Tempju ta' Ġerusalemm. Imma s-Santwarju ta' Alla, it-Tempju l-ġdid ta' Alla, fejn il-bniedem jista' jiltaqa' ma' Alla, huwa l-persuna ta' Ġesù, huwa Ġesù nnifsu.

Dawn il-Griegi, simpatizzanti tar-religjon Ġudajka, u li ma kinux Lhud, jistaqsu fejn hu Ġesù: "Nixtiequ naraw lil Ġesù" (12:21). Din nistħajjilha l-mistoqsija ta' hafna nies madwarna, li huma bħal dawk il-Griegi; mhumieq bħalna li nidhlu sikwit fit-tempju, li jidhlu fil-knisja, li jidhlu fil-parti tan-nofs, fejn qegħdin aħna dalgħodu. Hafna min-nies ta' madwarna jibqgħu fuq iz-zuntier, jew forsi 'l barra iżjed. Mhumieq kontra l-fidi tagħna, ir-religjon tagħna, mhumieq kontra Alla, anzi jixtiequ: 'Uruna lil Alla, għidulna min hu Alla, għidulna min hu Ġesù'. Imma jibqgħu barra; m'għandhomx is-saħħa, il-qawwa, ix-xhieda, m'għandhomx min jurihom tassew kif jidhlu ġewwa, kif jiltaqqgħu ma' Ġesù, kif jagħmlu esperjenza vera tal-persuna ta' Ġesù.

Aħna illum qegħdin hawn hdejn Lorenzo biex ngħidulu: 'Wassalna hdejn Ġesù, biex aħna wkoll inkunu bħalek, insiru bħalek 'il quddiem fil-ħajja Nisranija tagħna, halli nkunu nistgħu nressqu oħrajn lejn Ġesù'. Kemm nilmentaw li mtlejna bil-barranin! Kemm konna nilmentaw – għax forsi issa m'għadniex daqshekk – li l-fidi tagħna, ir-religjon tagħna ser tisparixxi! Il-

barranin li hawn madwarna, dawk li m'ghadhomx jidhlu l-knisja, ipoġġulna din il-mistoqsija: 'Uruna lil Ġesù, u aħna wkoll nidhlu. Fejn hu Ġesù fl-esperjenza tal-ħajja tagħkom? Fejn hu Ġesù fil-mod ta' kif tirraġunaw? Fejn hu Ġesù fil-mod ta' kif tħossu? Fejn hu Ġesù fil-mod ta' kif tamministraw il-beni (kif amministrahom Lorenzo)? Fejn hu Ġesù? Halli aħna wkoll nidhlu fil-knisja, aħna wkoll inkunu nistgħu niltaqgħu miegħu, aħna wkoll inkunu nistgħu nagħmlu esperjenza vera ta' Alla'.

Dawn sabu lil Filippu, li mbagħad hadhom għand Indri. Interessanti, għax Filippu waħdu ma kienx kapaċi jwassalhom hdejn Ġesù. Għaliex? Ma kienx jaf it-triq? Ma kienx jaf fejn hu Ġesù? U żgur li kien jafha t-triq! Xi jrid jgħidilna San Ġwann b'dan id-dettall sempliċi? Filippu jieħu lil dawn il-Griegi, barranin, għand Indrija, għax waħdu ma kienx biżżejjed. Hadd minna waħdu ma jista' jkun xhud veru ta' Ġesù. Aħna nagħmlu parti minn komunità, mill-Knisja. Hadd minna waħdu ma jista' jemmen tassew f'Ġesù, ma jista' jagħti xhieda ta' Ġesù. Għax ix-xhieda kbira ta' Ġesù fejn nistgħu nagħtuha? Nistgħu nagħtuha kif taha Lorenzo. Lorenzo din ix-xhieda ma taha qatt waħdu. Lorenzo, li kien ħabib kbir u kellu qima kbira lejn il-Papa Sistu II, li sar jafu f'Zaragoza, meta kien jitgħallem, din il-qima baqgħet timxi miegħu meta mar Ruma. Din il-qima lejn il-Knisja, lejn il-Kap tal-Knisja, kienet xi haġa fundamentali għal Lorenzo. Lorenzo ma kienx waħdu li jagħti xhieda għall-persuna ta' Ġesù, imma flimkien ma' oħrajn li emmnu f'Ġesù, fil-Knisja. Hija illużjoni li l-bniedem tal-lum jipprova jikkonvinċi lil nnifsu biha, li jista' jemmen f'Ġesù waħdu, li jista' jemmen f'Ġesù mingħajr il-komunità li temmen, mingħajr il-Knisja; minkejja li din il-Knisja mimlija difetti, dñubiet, minkejja li mhix perfetta, li hi magħmula mill-bnedmin.

Lorenzo mhux biss kellu qima u mħabba lejn il-Papa, imma wkoll lejn dawk li kienu t-teżori l-kbar tal-Knisja. Lorenzo jurina min huma t-teżori kbar tal-Knisja: huma l-bnedmin, imma l-iktar dawk li qegħdin ibatu, il-foqra, il-morda, il-batuti, dawk li huma fl-aħħar, dawk li huma mwarra mis-soċjetà. U allura jekk aħna rridu nuru min hu Ġesù lil dawk li qegħdin barra, lil dawk li qegħdin fuq iz-zuntier, lil dawk li qegħdin lil hinn mill-pjazza, lil dawk li m'ghadhomx jimpurtahom minn Ġesù, ma nistgħux nuruhom lil Ġesù wehidna. Ix-xhieda rridu nagħtuha lkoll flimkien, kollha ma' xulxin, Knisja waħda, magħquda fl-imħabba tal-aħwa.

Imma x'jagħmel iktar Lorenzo? X'jagħmlu iktar dawn iż-żewġ dixxipli, Filippu u Indri? Imorru jieħdu dawn il-Griegi hdejn Ġesù, għax jixtiequ jaraw lil Ġesù. Hija l-Knisja li tieħu hdejn Ġesù lil dawk li ma jafux min hu. X'jixtiequ jaraw dawk li ma jafux lil Ġesù? X'jixtiequ jaraw meta aħna nlaqqgħuhom mal-persuna ta' Ġesù? Fejn hi l-essenza tal-identità tal-persuna ta' Ġesù? Fejn hi l-identità vera tal-fidi tagħna?

Kif jirrispondi Ġesù għal din ix-xewqa tal-Griegi, u għal din ix-xewqa ta' Filippu u Indri? B'mod sempliċi imma tassew radikali, li jqallbilna ta' taħt fuq l-idea tal-fidi tagħna. Forsi għalhekk aħna m'aħniex kapaċi nwasslu lin-nies minn fuq iz-zuntier għal ġewwa l-knisja. Forsi għalhekk m'aħniex kapaċi nixbhu lil San Lawrenz billi nkunu xhieda fil-Knisja tal-persuna ta' Ġesù. Kif jirrispondi Ġesù? Bl-Evangeliu tal-lum, fejn Ġesù jgħid: "Waslet is-sieġha li fiha Bin il-bniedem ikun iggħorifikat" (12:23). Min hu Ġesù? Ma' liema Ġesù rridu nlaqqgħu n-nies ta' barra biex jidhlu ġewwa? Għax aħna jista' jkollna diversi ideat ta' Ġesù, diversi immaġni ta' Ġesù. Ibqgħu ċerti li dawk ta' barra mhux ser jidhlu ġewwa jekk aħna ma nlaqqgħuhomx mal-veru Ġesù. Għaliex? Għax il-bniedem ifittex il-verità; u mqar jekk aħna li qegħdin ġewwa kultant ninfixlu, għax moħħna mistrieħ li qegħdin ġewwa, u nfexxlu flimkien id-diversi immaġni ta' Ġesù, dawk ta' barra jgħinuna nindunaw liema hi l-immaġni vera ta' Ġesù li qegħdin jistennew mingħandna.

Liema immagħni vera ta' Ġesù Lorenzo xehed lin-nies ta' żmien? "Waslet is-siegħa li fiha Bin il-bniedem ikun igglorifikat" (12:23). X'inhum jgħidilna Ġesù f'dan l-Evangeliu? L-ewwel u qabel kollox Ġesù qed jgħidilna l-iskop tal-missjoni tiegħu, għalfejn ġie fid-dinja. Ma ġiex fid-dinja biex jagħmel il-mirakli, biex iwaqqaf imperu, biex jagħti poter. Jekk fil-Knisja tagħna, fil-komunitajiet Insara tagħna, nibqgħu b'din l-immagħni antikwata u żbaljata ta' Ġesù – ta' Knisja imperu, ta' Knisja poter, ta' Knisja li moħħha biss biex tiġbor u takkumula – inkunu 'l bogħod minn din il-persuna, minn din l-identità ta' Ġesù; inkunu qegħdin 'il bogħod wisq mill-iskop għalfejn Ġesù ġie fid-dinja, minn din is-Siegħa, li jxandar u jwassal Ġesù fl-Evangeliu tal-lum.

Kien ilu jipprepara għal din is-siegħa Ġesù, sa mill-kapitlu 2 tal-Evangeliu ta' San Ġwann, meta fit-tiegħ ta' Kana lil Marija jgħidilha: "Is-siegħa tiegħi għadha ma waslitx" (2:4). Dwar liema 'siegħa' kien qiegħed jitkellem? Kien qed jitkellem proprju fuq il-mument li fih kellu juri lid-dinja xi tfisser l-imħabba ta' Alla, xi jfisser Alla għall-bniedem: imħabba-ghotja, imħabba li tagħti lilha nfisha, imħabba li lesta tmut għal min tħobb. Dan hu l-qofol tal-messaġġ ta' Ġesù, u dan hu l-qofol tal-messaġġ tal-Knisja, u dan hu dak li fehem Lorenzo. U aħna, jekk irridu nsejju lin-nies minn barra u nuruhom min hu Ġesù, irridu ningħaqdu ma' din l-idea, ma' din l-immagħni vera tal-persuna ta' Ġesù.

Min hu Ġesù jekk mhux dak li ta lillu nnifsu? Min hi l-Knisja – il-mara fidila, il-Ġisem fidil mistiku ta' Ġesù – jekk mhux dak li lest li jagħti lillu nnifsu għall-oħrajn, b'mod speċjali għall-batut? Inkunu 'l bogħod ħafna mill-awtentiċità tal-messaġġ Nisrani jekk il-Knisja tagħna, jekk il-parroċċi tagħna, jekk is-sacerdoti tagħna, jekk l-Insara tagħna, nibqgħu mifxulin fuq ħafna ideat li mhumieix Ġesù, li ma jressqux in-nies ta' barra lejn Ġesù; jekk aħna ser nibqgħu nidhlu f'kompetizzjoni bejn raħal u iehor, bejn parroċċa u oħra; jekk aħna ser nibqgħu nitkellmu fuq min hu l-aħjar u l-aqwa: festa, knisja, raħal! Mhux kliem tal-Insara, mhux kliem ta' Lorenzo, mhux kliem ta' min fehem verament tassew xi tfisser il-persuna ta' Ġesù, li ġie fid-dinja biex jurina l-wieċ tal-Missier, biex jurina l-imħabba kbira li Alla għandu lejn il-bniedem.

Allura, anki aħna ta' ġewwa għandna bżonn nagħrfu min hu Ġesù, bħalma Filippu u Indri, li kienu minn ta' ġewwa, kellhom bżonn jindunaw tassew min hu Ġesù, għax huma wkoll kienu jiġru wara xbieha ta' Ġesù li kellhom f'rashom u mhux dik il-vera li kienet tassew; tant li fil-mument tat-tbatija, fil-mument tal-ghotja tiegħu, kollha kemm huma ħarbu. Dan ifisser li ma kinux jistennew minn Ġesù dak li fil-fatt għalu. Hekk, jien u int, aħna lkoll għadna f'dik il-mixja, f'dan il-proċess li nindunaw u nagħrfu tassew min hu Ġesù. U ma nwaħhlux iktar f'ta' barra biss, imma forsi aħna m'aħniex medjaturi awtentiċi, m'aħniex pont awtentiku li nwasslu verament lil Ġesù għand dawk li jixtequh, għax kulhadd jixtieq jara lil Ġesù, kulhadd jixtieq isib il-veru, kulhadd jixtieq isib is-sewwa, kulhadd jixtieq isib is-sabiħ fil-ħajja.

Ejjew nirriflettu ftit fuq il-ħajja tagħna u nqabbluha ftit ma' dik ta' Lorenzo. X'jagħmel Lorenzo bil-ġid tal-Knisja? Veru fuq l-ordni tal-Papa, imma jqassam il-ġid li kellha l-Knisja. Lil min jagħtih il-ġid li kellha l-Knisja? Jagħtih lill-foqra, lil dawk li huma fil-bżonn. Mhux qed jgħidilna Lorenzo dalghodu biex naqbd u l-flus tagħna u nqassmuhom bieb bieb; imma fuq kollox Lorenzo qiegħed jgħidilna biex nifhmu min hu Ġesù, biex nifhmu li kulma għandna, kull sold li għandna, kull proprjetà li għandna, mhix għajr rigal tiegħu. Jekk hu rigal tiegħu, jekk hu don tiegħu, jehtiegħ li nħaddmuh skont il-logika tiegħu, jekk aħna tassew xhieda ta' Ġesù, jekk aħna tassew nemmnu f'Ġesù.

Konna nilmentaw għall-immigranti, konna ngergru li ġejjin il-barranin, u li ser jeħdulna artna. Fil-bidu konna nibzġhu li ser jeħdulna l-fidi; issa m'għadniex nibzġhu, u nagħmlu sew li ma nibzġhux. Imma kif qegħdin nittrattawhom lil dawn il-barranin? Kif qed inħarsu lejhom, mhux minn barra, imma f'qalbna? Inqishom jien bħala persuna oħra li għandha l-istess dinjità tiegħi? Inqishom jien bħala wlied Alla, bħali, bħalek, bħal kull wieħed u kull waħda minna, jew inħares lejhom bl-ikrah? U qieghed fuq in-naħa ta' ġewwa, m'għadniex fuq in-naħa taz-zuntier. Tgħidli: 'Għax jien hekk'. Le, ma tistax tgħid: 'Għax jien hekk'. Jekk qieghed fuq in-naħa ta' ġewwa tal-Knisja, irrid inhallih lill-Mulej Ġesù jibdilli l-qalb tiegħi. U kif? Mhux billi jimponili, mhux billi jordnali, imma billi nkompli ninduna li jien stess, il-persuna tiegħi stess, kulma għandi, il-proprjetà tiegħi, mobbli u immobbli, ma ġibthomx b'idejja, imma huma rigal tiegħu. U allura tinbidel il-perspettiva. Kif qieghed inħares lejn l-immigranti, dawn in-nies li qegħdin jagħmlu x-xogħol, li jien u int ma rridux nagħmlu iktar? Imbagħad nilmentaw li ġejjin il-barranin jeħdulna x-xogħol. Imma mhux biss; irriduhom il-barranin. Għaliex? Għax lill-barrani tista' thallsu irħas milli kieku thallas lil wieħed bħalek, Għawdx i jew Malti. Dan mhux raġunament ta' hawn ġew, imma huwa raġunar ta' barra. U dawk ta' barra għandhom raġun lilna ma jemmnuniex, għandhom raġun li ma jarawx fina xhud veru tal-persuna ta' Ġesù. Ippruvaw qabblu dan ir-raġunament mal-mod kif irraġuna San Lawrenz, ippruvaw qabblu dan il-mod kif inġibu ruħna mal-mod tiegħu, ta' kif mar quddiem Valerjanu, bil-karrijiet mgħobbija bil-morda, u qallu: "Dawn huma t-teżori tal-Knisja".

Ejjew inhalluh lil Lorenzo jurina tassew min hu Ġesù. Ejjew inhallu lil Ġesù jdawwar l-esperjenzi tal-ħajja tagħna b'tali mod li ma nibqgħux ingergru iżjed u ngħidu: 'Iż-żgħażaġh m'għadhomx jiġu'; 'hawn ħafna barranin li ma jemmnux f'Ġesù'; 'Għawdex inqaleb ta' taħt fuq, m'għadu jmur knisja hadd'. Ahna rridu nibdew minn hawn ġew, l-ewwel wieħed jien. Kull wieħed u kull waħda minna rridu nhallu tassew lil Filippu u lil Indri jeħduna quddiem Ġesù. Inhallu lil Ġesù jgħidilna tassew hu min hu. Inhallu l-espressjoni tiegħu tidwi f'widnejna: "Jekk il-ħabba tal-qamħ ma taqax fl-art u tmut, hi tibqa' weħdiha; imma jekk tmut, tagħmel ħafna frott" (12:24). Ġesù jgħid biss din l-espressjoni, din il-frazi, lil dawk il-Griegi, lil Filippu u lil Indri, li marru biex ikunu jafu min hu Ġesù.

Min hu Ġesù? Ġesù mhux xi hadd li toqgħod iċċapċaplu; Ġesù mhux xi hadd li jagħmel il-festi kbar; Ġesù mhux dak li jzomm il-poter, mhux xi hadd li joqgħod jiftaħar kemm għandna, kemm għamilna, kemm ahna kbar! Ġesù mhux dak li jiddelitta bil-ħwejjeg fini u b'ħafna tiżjin. Dan kollu jagħmel sens jekk niffesteġġaw dak li hu ta' veru, dak li hu reali. X'inhu reali u ta' veru? Il-ħabba tal-qamħ li taqa' fl-art u tmut.

Ejjew nitolbuh lil San Lawrenz biex bin-nar li xwieh idawwal ftit lil moħħna u forsi jixwi ftit lil qalbna. Ejjew nitolbuh lil San Lawrenz dalgħodu biex jagħtina d-dawl tiegħu, ħalli nifhmu tassew min hu Ġesù, li l-fidi tagħna mhix ċajta, mhix divertita, imma l-fidi tagħna hija impenn tassew; il-fidi tagħna mhix nofsiegħa darba f'gimgha l-knisja, imma l-fidi tagħna hija l-ħajja kollha tagħna. Ejjew inhalluh lil San Lawrenz idawwalna bid-dawl tiegħu, biex iwassalna għand Ġesù, u għand Ġesù ta' veru, Ġesù tal-Evangelju. Ejjew inhalluh lil San Lawrenz jidhol għalina quddiem il-Mulej biex bin-nar tiegħu ahna nistghu nippurifikaw lilna nfusna u nidhlu f'mixja ta' konverżjoni kontinwa. Għandna bżonn tassew li nbiddlu l-qalb tagħna, ir-ruħ tagħna, il-ħajja tagħna kontinwament; l-ewwel wieħed jien, il-koll flimkien, il-koll kemm ahna. Għandna bżonn verament inhallu lil San Lawrenz jgħinna fil-purifikazzjoni tal-ħajja tagħna, jgħinna nindunaw min hu Ġesù tassew, jgħinna nindunaw liema hi l-fidi u liema hi superstizzjoni, liema hi fidi u liema hi tradizzjoni. It-tradizzjoni tagħmel sens biss jekk hemm il-fidi. Nitolbuh lil San Lawrenz biex ma niżvojtawx il-kultura,

it-tradizzjoni, is-soċjetà mis-sustanza, mill-fidi vera. Hu li jilhaq il-maturità f'età daqshekk żgħira – din il-ħaġa tgħagġibni – li ta' 32 sena rnexxielu jifhem u jagħraf x'jiġifieri li tkun dixxiplu veru ta' Ġesù, x'jiġifieri li tkun Arċidjaknu. Illum li tkun Arċidjaknu hi prestigġju; għal San Lawrenz żgur li ma kinitx prestigġju, imma kienet li trid tkun qaddej, li tkun għas-servizz. Ejjew nitolbuh lil San Lawrenz jippurifikana lkoll kemm aħna, għax xi kultant lill-Mulej naqilbulu kollox ta' taħt fuq. Ejjew nitolbuh lil San Lawrenz biex ifehemna l-essenza tal-fidi tagħna u dak li hu servizz, dak li hu qadi fil-moħbi, dik li hija għotja ma ndawruhiex fi prestigġju, f'kuluri, fi status; għax inkunu qegħdin naqilbu ta' taħt fuq l-Evangēlju... u mhux biss dawk ta' barra ma jidhlux 'il ġewwa, imma anki dawk il-ftit li baqgħu ġewwa joħorġu 'l barra.